

Umbilikální kýla

Hernia umbilicalis neboli pupeční kýla je stav, kdy nedojde k úplnému uzávěru v oblasti, kde pupeční provazec vcházel do břišní dutiny. Pupeční provazec zajišťoval v době nitroděložního vývoje výživu dítěte.

Fyziologická hernie vzniká v době, kdy se střevní klička rychle prodlužuje, a to zejména její kraniální raménko. Současně se zvětšují i játra a objem dutiny peritoneální je nyní příliš malý na to, aby pojmula celý obsah rozvíjejícího se středního primitivního střeva. Tak se dostává střevní klička v průběhu 6. týdne embryonálního vývoje do extraembryonálního coelomu pupečníku a vzniká fyziologická hernie. Tento defekt se po porodu samovolně odstraní. Bývá to do 16. měsíce věku. Pokud se otvor samovolně nezatáhne, pupeční branka (hilus) je otevřená a otvorem pronikají nitrobřišní orgány do podkoží. Nejčastěji se jedná o kličku tenkého střeva a omentum (předstěru).

Hernia umbilicalis - pupeční kýla

Výskyt

Pupeční kýla je nejfrekventovanější onemocněním dětí, které potřebuje operaci. Kýla se vyskytuje dvakrát častěji u chlapců než u dívek.

Příznaky

V místě umbilicu dochází při zvýšení nitrobřišního tlaku (např. při pláči nebo křiku) k vyklenutí nebolestivého, měkkého a elastického útvaru. Občas bývá nenápadný, tím uniká pozornosti během preventivních prohlídek u pediatra. Bývá ale mnohdy velikosti hrachu až třešně.

Vyšetření

Klinické vyšetření se provádí jak u ležícího, tak i stojícího pacienta. Využívá se fyzikálního vyšetření tzv. 4 (5) P – pohled (aspekce), pohmat (palpace), poklep (perkuse) a poslech (auskultace). Pro stanovení velikosti a lokalizaci je podstatná aspekce. Perkuse s auskultací jsou významné při rozpoznávání komplikací kýly (peritoneální dráždění, střevní neprůchodnost apod.). Palpace slouží k upřesnění velikosti kýly, objasnění kýlní branky, určí zda se jedná o *kýlu reponibilní* nebo *irreponibilní*, pomáhá odhadnout orgány v kýle a může poskytnout ještě mnoho dalších informací.

Paraklinická vyšetření mají přínos jen u malého množství kýl. Jejich nadužívání je finančně náročné a může být z řady faktorů i škodlivé. Místní nález je výjimečně nezbytné upřesnit USG či CT vyšetřením - Spiegelova kýla u obézního nemocného. Při podezření na střevní neprůchodnost či *perforační peritonitidu* vztahující se ke komplikacím kýly je příhodný nativní snímek břicha (pokud to jde, tak ve stoje) → není však nutný při zřetelném uskřínutí kýly. U rozsáhlých a masivních hernií je nezbytné provést důkladné kardiopulmonální vyšetření, včetně spirometrie i dalších speciálních metod.

Léčba

Léčba je operativní v případě, že se tento defekt neupraví sám do 16. měsíce věku dítěte. Nejpriznivější období k operaci je kolem 2.-5. roku věku dítěte. Pokud se operuje v dospělosti, je operace obtížnější. Bez operace se mohou obejít pouze novorozenci, u kterých lze provést náplastovou fixaci, která je však nekomfortní, nebo se přikládá tzv. kýlní pas, který je na suchý zip.

Komplikace

Inkarcerace neboli uskřínutí je nejnebezpečnější komplikací, která může u kýly nastat. Jde o uvěznění útrobního orgánu v kýlním vaku tím způsobem, že je poškozené cévní zásobení. Jako první dojde k utlačování nízkotlakého žilního systému a vzniká edém, hemostáza až pasivní hemoragická infarzáce. Dále dochází ke stlačení vysokotlakého tepenného systému s následnou ischemickou nekrózou. V kýlním vaku se začíná nalézat *transsudát*, který se stává infekčním a rozšíří se do okolí. Může dojít až k perforaci střeva. Zánět může penetrovat buď do břicha a zapříčinit peritonitidu nebo do břišní stěny a vést k její flegméně nebo abscesu.

Odkazy

Související články

- Pupeční kýla u dětí
- Vývoj střeva
- Kýla

Použitá literatura

- SADLER, Thomas W. *Langmanova lékařská embryologie*. 10. vydání. Praha : Grada Publishing, a.s., 2011. 414 s. s. 250. ISBN 978-80-247-2640-3.
- PÁČ, Libor a Ladislava HORÁČKOVÁ. *Anatomie pohybového systému člověka*. 1. vydání. Brno : Masarykova univerzita, 2009. s. 146. ISBN 978-80-210-4953-6.

Zdroje

- AMED. *Pupeční kýla - hernia umbilicalis*. Amed - dětská chirurgie Praha [online]. Praha [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <http://www.chirurgie-amed.cz/kyla/pupecni-kyla>
- NOVÁK, Karel. *Pupeční a ventrální kýly* [online]. Nové Město, 2001, dostupné také z <<http://www.cls.cz/dokumenty2/os/r030.rtf>>.